

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó hivatalhoz (Első magyar egyeleti könyvnyomda, 3. korona-utca, 15. sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadottnak.

Előfizetési ár:

egész évre 20 frt. félévre 10 frt. negyedévre 5 frt.
Belátási díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr. bélyegdíj mindenbelátásért 30 kr.
A „nyilt-tér”-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

„FÜGGETLEN LAPOK” következő folyamára.

Február—martius 2 óra . . . 3 ft. 40 kr.
Február—aprilisi 1/4 évre . . . 5 „ —
Február—juniusi 5 óra . . . 8 „ 40 „
A „Függ. Lapok” kiadó-hivatala.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Főpapi függetlenség.

Midőn a magyar kath. egyház egyetemes szervezetéről van szó, mi tán mellőztük volna a püspöki szabadválasztás eszméjét — mint sine qua non-t — ennyi határozottsággal kimondani, ha már az 1848-ki püspöki értekezlet ezen kérdést fel nem veti s azon váhatlan kapcsolatot ki nem tünteti s elönkbe nem állítja, melyben az a kath. egyház benső életével s külső tekintélyével áll. De 1848 óta a polgári hatalom olyszerű eljárását is láttuk egyházunk körül, hogy e kérdés az egyház szabadságának és függetlenségének elengedhetlen kérdése lön. Hol van azon vakmerő az országban, ki a megboldogult kalocsai érseket, Lono visot és püspök társait vádolni merné az uralkodó ház vagy hazájuk iránti hűtelenségről. Ók voltak az 1848-ki püspöki kar, kiknek hazafiságáról, bölcsességéről s emelkedettségéről épen ezen érintésekben annyiszor tanuskodánk.

Es nem csapatonként üzte e ki a későbbi kormány őket oly egyházi javadalmakból, melyek felett nem volt volna hatalma intézkedni. Ham János törvényesen kinevezett primást egyszerűen visszautasította szerény püspöki megyéjébe. A vizgálatban teljesen felmentett püspököket is javadalmakon kívül hagyta, s megys püspököket, mert bennük nem bizott, az országon kívül internált.

Ilyenné válhatik a kormány kezében a püspöki függetlenség. Ugyanazon kormány merte-e mindezt tenni a protestans superintendensekkel? Azon kormány, mely a magyar primást, az egri érseket s annyi püspökét a hatalmas magyar egyháznak javadalmaiból kiüzte, porba sem merte fogni a szerény superintendens.

N-Várad püspökét, ki Debreczenben

pontificált, üldözöbe vette, javadalmaitól megfosztotta, hogy szegény elnyomott állásban mult ki, míg Debreczen superintendensét érintetlen hagyta, pedig az templomát, középületeit nyitotta meg, nem az országgyűlésnek, de a nyilt leplezetlen forradalomnak.

A superintendens személyében oka volt kimélni a háta mögé helyezett népet, a püspökben büntette a lekötelezettnek hitt magános főpapot.

Nem elég tanúság-e ez papságra, országra, s mindenkire.

Mi azt hisszük ily szomorú és kiáltó tanulság után, ha az 1848-ki püspöki kar szerény óhajtsákké állítja elő a szabad választás eszméjét a püspökökre nézve, a mai püspöki karnak hangosan kell követelni, hogy a szabad választásban a magyar klerus függetlensége megmentesék.

Azonban az egyház és kath. egyetem e jogos és szabadságát és függetlenségét biztosító követelménye ma még az eléggé a multak emlékeiből ki nem bontakozott fogalmakba és ezek fonalan létrejött törvényekbe is ütközik.

Nincs itt szó a római pápával való viszonyról, az így vagy úgy épségben marad, de van arról szó, hogy az apostoli király mobilizált kormány befolyásával oly egyházi javadalmakat nem osztogathat, melyekkel nagy egyházi hatalom mellett nagy másnemű hatalom eszközei vannak öszszekötvé.

Mi sem természeteb, mi sem bizonyosabb, mint az, hogy mihelyt egy okserű szervezet a katolikus nép millióit egy nagy egyetemmé öszszefűzi, minden kinevezés, mely politikai czelökből történnek, vagy befolyást keresne az egyetem tagjaira a kinevezésekben, csak az egyháznak veszélyes rázkódásokat idéznél elő, s előbb több elmerülésre vezetné a javadalmakat, mint az öszszelítőközések állandó tárgyait.

Míg más államok a papi hatalom megtörésében keresik saját szabadságuk erősödését, minél szorosabban kell papságunkat magunkhoz kötni s épen szövetségükben kell keresnünk szabadságunk erősödését, de természetesen, minden eszközt kell követelnünk, mi által mindig a miénk legyenek s ha a népek millióinak csatlakozásában a püspöki tekintély ereje magasra fokoztatik, szükségké tudunk kell, hogy az a miénk, velünk s általunk s nem nélkülünk, söt ellenünk az.

Mindez azonban törvényhozás útján történhetik, mert ma világos pozitív törvény rendelkezik másképp.

Az is természetes, hogy ezen törvény

megválasztását a dynastiávali egyezkedéseknek kell megelőzni.

Mindez azonban nem oldja fel az egyház szent érdekeiről tanácskozó testületet azon kötelességtől, hogy az egyház szabadságának és függetlenségének leglényegesebb kérdésében az elvet tisztán ki ne mondja s a szabad választás eszméjét, mint elengedhetlen követelményt fel ne állítsa.

Ezt követelni kellene a katolikus statusnak az egyház abstract érdekében is, hogy annak benső zsabadsága minden idegenszerű befolyástól megóvassék.

Követelni kellene az egyházi történelem fonalan, mert ép e kérdés már századok előtt az egyház függetlenítésének komoly kérdése volt s marad mindenkoron.

De nálunk az 1848-ban tanácskozó püspöki kar is világosan kifejtette ennek melözhetlen szükségét.

Végképp pedig a mindjárt rákövetkező idök komor tapasztalásai elutasíthatlan égető kérdéssé érlelték meg.

Mi tehát a kath. status indispensabilis kötelességének tartjuk az elv tiszta felállítását, melyet kimondani, követelni, kivívni épen a világi status hivatása, mely körül minden más elemnek helyzete kényesebb, mint épen a világiaké.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Pest, febr. 3.

A többség organuma elkezd kuruczul elbánni a politikai elvekkel, mit annyival kevésbé hagyhatunk szó nélkül, mert vasárnapi vezércikkre minden „államférfii felfogást” megtagad azoktól, söt hiiu kötekedésbeni gyönyörködésnek mondja azoknak felszólalását, kik a közös miniszteriumnak a magyarok teljes mellözésével történt megalakítását a paritás elvével megegyeztetetőknek nem tartották.

Ezek pedig, kik a dolgot e szellemben fogták fel, az egyetemes magyar sajtó, kezdve a Pesti Naplón, valamennyi pártlap a Magyar Ujságtól a Pesti Hirnökig.

Nem is emlékezünk egyhamar a politikában kérdésre, melyet a magyar irodalom ily egyetértőleg taglalt volna, és a P. Napló ellen is nem az volt panaszkodásunk akkor sem, hogy mindannyival egyet ne értett volna, mert közülünk egyik sem formulázta a sérelmet szabatosabban, mint épen a P. Napló, midőn ezelőtt épen 14 nappal a közös miniszterium megalakításáról ezeket mondja akkori vezércikke:

„Az államjogi paritás elvére alapított dualismus rendszere követeli, hogy Magyarország ott, hol legvitálisabb érdekeink felett folytak a tárgyalások s történelem intézkedések, illőleg és folytonosan legyen képviselve.”

„A követelés — tehát — Magyarország szempontjából indokolt és jogosult.”

Igy szól maga a P. Napló a közöminiszterium megalakulásából eredett általános panaszra.

Mi okozhatta tehát, hogy idei 25-ik számában egyszerre a „bécsi dolgok”-ban egészen más hangon ilyeket olvassunk:

„Azon szavakat, melyek a Reichenb. Zeitung Beustnak tulajdonit, hogy a közöminiszteriumban megszünik a dualismus, nem tarthatnók egyébbnek alkalmas phrazisnál, mely szikrányival sem ér annyit sem, mint midőn mi nálunk a közöminiszterium jelenlegi öszszállítására ellen a paritás nevében és hangoztatásával keltek sikra.”

Megütköztünk szertelenül e beszéden. Nem azért, hogy b. Beustról valaha feltehetnők, hogy ő oly badar dolgot mondhatna, mely a mily ellentétben van épen a tényekkel, oly mély politikai jelentőséggel bírna, mert hitük szerint a közös miniszteriumban nem szünik meg, de kezdődik a dualismus elve, és a paritásban nyer kiengesztelést.

Az osztrák kormányzat ép oly kevésbé dualisticus, mint a magyarországi, de dualisticus a közös kormányzat.

Szépen volnánk valóban, ha az országos kormányokban volna dualismus és megszünne a közös miniszteriumban.

Nem fektettünk nagy sulyt azon feltünö könnyedségre, melylyel a „bécsi dolgok”-írója ily enunciatiókat amolyan semmitmondó phrazisnak nyilvánit, minő az öszszes magyar napi irodalom egyetértő nézete is, midőn a magyarok mellözéséért a paritás nevében és hangoztatásával kel sikra. Gyakorlatból tudjuk, hogy az ilyféle hírek dolgozója nem tart mindig szigorú következetességet a vezércikközökkel s azért nem fektettünk ily kitünö ellenmondásra sem sulyt.

Most azonban a vasárnapi vezércikkben nemcsak világosan helybenhagyja a bécsi levelező állításait, de nagyobb dolgokat mond, imígyen szólva:

„A mi már azon állitást illeti: hogy a paritás elve az által, mivel a jelenlegi közöügyi miniszterek közt egy magyar sincs, meg volna sértve, — az sem a tör-

TÁRCZA.

Mutatványok

a „Közhasznu könyvtár”-ból.

I. Földünk östörténete

Bevezetés.

Ha az utas figyelmét most egy gazdag s buja övénnyelű rónaság köti le, majd festői szépségében egy hegyespart félkörű alakja ragadja meg, majd ismét a gömbölyű csucok egyikén a táj ék-szere gyanánt egy várom emelkedik ki, minden a mit lát a szép természetben századok óta létező állandóságáról tanuskodik.

A történet-búvár, ki a földünkön végbe ment események színhelyét keresve hegyet völgyet öszszabarangol, századok előtti catastrofik nyomait megtalálja, helyzetet és fekvést oly állapotban leli, mint azok történelmi hagyományok útján tudomásunkra jutottak.

A természet nagy alkotásaiban földünkön — mindenütt az állandóság és szilárság képe tünik fel az ember előtt, mintha minden, a mit látunk, örökül fogva léteznék mai helyén.

Es még is nem mindig volt földünk a természet rendezettség azon állapotában, melynek képét ma tárja fel előttünk.

Szállunk csak mélyebb pontokra, — a föld gyomorának azon nagyszerű íreibe, — melyeket a vállalkozó bányász nép köszén vagy érzék rakodványaiiban kiaknázott, meg fog lepni az ismeretlen titnemények roppant sokasága, az ös világ tánderregéi tárulnak fel szemünk előtt, lettint alkotások, egy kihalt földi tenyészet képei merülnek fel, s mi elámulva ott állunk az östörténet hieroglyfjeinél, oly lények képleteinél, melyeknek ma-

radványai már csak e kőmumiákban léteznek, és szólnak hozzánk.

Ha végre a földbúvár gyakorlatosságával használva a bányász eszközeit, kezdünk a természet mélyen fekvő műhelyében vizsgálni a kővületekre találunk, melyek fáradságunkat gazdagon jutalmazták.

Földtani újabb vizgálódások, elősegítve a kővületten által kétségtelenné teszik — mint alább látandjuk — hogy földünk alakulásánál különböző korszakok fordultak elő.

Mindenik korszak saját szerit képződések s annak megfelelő tenyészet bélyegét viseli s mi mindenik korszakban a hegyképződések s állati s növény tenyészet egészen más világában találjuk magunkat.

Ez épen a földtan feladata: a külön korszaki alakulások történetét megfejteni, a külön korbelt maradványokból az alakulási külön korszakok hí képét előnkbe tárni, hogy álljon az ösvilág képe előttünk azon korszakokból is, melyek az ember létezését mérhetlen távolságban megelőzik.

A földulakulás külön korszakába tartozó állatok s növények maradványa tömérdek, néha egész hegysegeket képeznek.

Földünk némely pontjain nem tétethetünk bizonyos mélységben asatásokat, a nélkül, hogy esont, héjak vagy növénykövületek vagy lenyomatokra — egy rég lettint tenyészet maradványaira — ne akadnánk.

Ezen csontok és héjak, mint állani és a növény maradványok a jelenben teljesen hiányzó szerves fajok hí maradványait képezik, olyakét pedig, melyeknek nagy része a most létező állatok és növények egyik fajához sem sorozhatók.

De ezen lények, melyeknek maradványait a legmélyebb rétegekben találjuk, egykoron a föld felszínén éltek, mint a jelenkor állati s növényi tenyészet, melyeknek szervével — szerves alkatával — bírnak.

Azon kö-réteg tehát, melyben most nyugosznak, egykoron a föld felszínét, annak felületét képezte, melyet ma már mélyen elboritva találunk, mindez tehát arról tanuskodik, hogy földünk ösrégi idökben különféle nagyszerű változásokon ment keresztül.

Épen ezen változásokat, melyeken földünknek keresztül kelle mennie, míg eredeti állapotából mostani alkatához jutott, állítja szemünk elé a földtan (Geologia).

Valamennyi tudomány közt a földtan egyik legujabb, csak a jelen század elején nyert szabatosabb alakot.

Az újabb tudományok közt ez van egyszersmind a legsűrűbb változásoknak alávetve.

Könnyen is belátható, miszerint csak észlelésekre alapítva akként kell a megfejés tanainak szükségké változni, a mint a tapasztalat és újabb felfedezések adataiból nyert tények igazoltatnak, az észlelések tágulnak, a felfogások tisztulnak.

A földtan nyújt felvilágosítást a többi tudományok nagy részének is s már ez által, is nem pusztán speculativ tanulmány, de közvetett gyakorlatu haszna is felette nagy.

Közvetlen utmutatást követel tőle a bányászat roppant fontosságú érdeke.

Az ásványászn, a só, a fémek ipartüzlete csak a földtan helyes tanaiból merithet biztos eligazodást.

A földmívelés, az építészet annyi ága, az emberi foglalkozás ezer neme a természetit anyagok különböző fajait követeli, melyeknek lelhelyét (Fundorte) és lerakodási korszakát a földtan határozza meg.

A földtanban fő szerepet a kővületek és ásványalakok játszanak, mert ezeknek mélyebb tanulmányozása által sikerült a földtanak szabatosabb alakot adni s azt megalapítani. Sikerült továbbá földünk alakulási fejlődésének különböző

korszakait felmutatni, és végre sikerült a már tökéletesen lettint állat- és növény családok leírása és rendezése, söt öszszállítására az öskor azon alkotásainak, mely a természetbúvárnyok elnevezése szerint az ösvilág már elenyezett virányát (Flóra) és állatvilágát (Fauna) képezték.

Kővületeknek és ásványalakoknak, lenyomataknak, képleteknek, azon állati s növényi maradványokat nevezünk, melyeket a föld mélyébe találunk.

Ezen állati és növényi maradványok oly tenyészet képét állitják elénk, mely ma már nem létezik, ama családok szigorun a jelenleg létező fajok egyikéhez sem tartoznak.

Azon ásvány alakok a most létező fajoknak sem szépségét, sem tetszetős külsejét nem bírják és már formáikban a természet öskori fejletlenebb állapotára utalnak. Söt az alakulási fejlődés haladásával, az az a földünkön létező állapotok javuló emelkedésével fokozódik, halad és változik maga az állati és növényi tenyészet is és kétségfeleltíveti teszi földgömbünk korszakonkinti kifejlődését.

Mi, kik a figyelmes olvasót a természeti tudományok legmélyebb ágába akarjuk vezetni, s a természet azon műhelyébe kísérni, hol alkotásai legnagyobb szerit s legrejtélyesebbek is, e bevezetésben nem a természeti alakulás, hanem a tudományi fejlődés sorrendén indulunk.

Es itt azon idöszaknál állunk, hol a nagy természet működése már nyugalmasabb és szabatosabb képződést nyert. Ezek a kővületek és ásványalakok korszakai.

Ezeknek tanulmányozása vetett világot a földképződés egész újabb rendszerére s ez által megalapította a tudományt.

Kísérjük mi is az érteleme fejlődését saját természetes utain.

Salgó-Tarjánban.

szabó-mester

Posten újvilág-utca 4 sz. a. az „Arany sas” vendéglő mellett.

vényben, sem a dolgok államférfiai felfogásában legcsekélyebb támaszsal sem bír.

Még két hét előtt úgy olvastuk a Pesti Naplóban, hogy Magyarországnak joga van követelni, hogy a közös miniszteriumban, hol legvitálisabb érdekeink intéztek, illőleg és folytonosan képviselve legyen, ezt követeli a paritás elve, ma már ez a dolgok államférfiai felfogásában legcsekélyebb támaszsal sem bír.

E merész állításnak magyarázatát kerestük a vezércikkben. E helyett azonban még merészebb dolgokat kelle olvasnunk:

„A ki tehát hiú kötekedésben nem akar gyönyörködni, annak meg kell emlékezni... hogy a paritás a jogban áll, ha tetteleg nem mindig létesíthető is.”

De már az ily tanokat igen szépen meg köszönjük. Megvolt a jog a nulli altero regno obnoxiumban is, meg volt jogban a Camerae regiae independentia, megvolt a salis praetium, száz meg száz elvitathatlan jogunk megvolt régebben is, de épen azon indokkal lettek semmivé téve „hogy tetteleg nem mindig létesíthető” s lett belőlünk tényleg alárendelt provincia.

Ily beszéd beillenék a diluvianus idők tizenhárom próbás aulicusanak szájába.

Mindezen dicső tanokat azzal fejezi be vezércikkünk, hogy szegény magyarságnak kiállit egy fényes szegénységi bizonyítványt, mondván, „a miniszteriumok beföltésénél nem a nemzetiség qualificatiója, hanem a személyes tulajdonok, a szakmiveltés kell, hogy döntő legyen” s ezt annak indoklására hozza fel, hogy a paritás nem volt betűszerint létesíthető.

Tisztelet becsület de mi ez alkalmazást egyedül b. Beust személyére tartjuk kérdés felettinek, a többiek bizony nem miveltek eddig oly csudákat, minő: akarány magyar táblabíró ne vállalkozhatnék az állam minden nagy veszélye nélkül.

A paritás elvének félremagyarázására nem áll végkép meg azon paritási példa is ha nálunk a szerbek, románok szinte minisztereket követelnének.

Mert Magyarország a közöstudgy viszonyában önálló államot képez, és a szerbek és románok külön territoriummal nem bírnak, és politikailag magyarok mint mi.

Ohajtanók mégis, ha a P. Napló a szerkesztői rostát szigorubbán kezelné.

Közgazdasági Statistika.

A szállítás tarifái.

III.

Még egyéb okok is vannak, melyek meg nem engedhetik az osztrák vaspályatársaságoknak, hogy tarifáikat a külföldi pályákhoz képest lejjebb szállítsák. Az ausztriai birodalomban ugyanis a vasutak építése sokkal költségesebb, mint külföldön. Ha egyéb költségeket nem tekintünk is, mely négy Ausztriában a tőkék nyerése, mennyibe kerül itt a vasutakba fektetendő pénz?! pedig 1860 óta e viszonyok — a tarifa leszállítás ellenzői szerint — még rosszabbaká váltak.

E költségek nemcsak a most épülő félben levő pályákra esnek, hanem még a már épültekre is a már kezelés alatt levőket is érik. Egy pillantás Ausztria államhitelére, s egyáltalában közgazdasági állapotára, azonnal felismeri engedi ezen helyzetnek alapokat.

Ha államértékek után, mint ezt a bürzejegyzések kétségtelemre teszik, általában 8 1/4 %-nyi kamatozást kívánunk, habár dacára minden oldalról emelkedő panaszoknak a tőke befektetése állam-papirokba igen könnyű; — ha az osztrák bankintézeteknél vagy épen az escompe üzletnél még magasabb procentuatiót lehet elérni: — akkor bizonyára nem esodálkozhatunk azon, — hogy az iparvállalatok értékpapirjai után legalább is oly magas, ha nem még magasabb kamatot követel a tőkepénzes, és hogy csak rendkívüli előnyös kilátás mellett kész a pénz embere megelégedni az állampapírok után fizetett kamattal kisébbel.

Nem használnak tehát a vaspálya társulatok ezen előnyös kilátás biztosítása tekintetéből helyes eszközt, midőn magasabb tarifákat állítanak. Ausztriában vaspályákat csak következő feltételek, lehet építeni, „vagy igen nagy kedvezmények mellett; — vagy tetemes tőke terheléssel; — vagy magas maximal-tariffa mellett szabad ártétel meghatározási joggal, — vagy pedig tökéletes vaspályahálózat kiépítésének valószínűségének reményétől is el kell állanunk. A tarifáknak az állam által kényszer után leendő leszállítása okvetlenül ez utóbbira vezet.

Hogy pedig Ausztriában a vaspálya hálózat teljes kiépítése mi előbb kívánatos, erre nem kell sok okot felsorolni; a közlekedési eszközök szaporodása emeli a kereskedést, ez jótékony hatással van a termelésre.

Vagy elfelejtették-e azon urak, kik most a közén tarifa leszállítását erőnek erejével ki akar-

ják erőszakolni, hogy csakis a vaspályák és a vaspályák által eszközölt közszállítás tette lehetőségessé az iparnak távolabb helyeken is nem közvetlenül a közszállítás mellett való felvirágzását? Csak a közszállítás olcsósága mellett, mit a vaspályák idéztek elő, virágozott fel a felső csehországi vasipar; mi volna a közszállítás nélkül Reichenberg? — Mi volna Bécs és Prága ipara?

Hiszem az új pályák építése által is nagyobb részt az ipar kifejlődése akar elérni! Fővárosaink mikép gyarapodhattak volna az utóbbi 15 év alatt annyira, ha hogy közszállításunk nem szállítottak volna?

Már pedig, hogy új pályák építhetessenek, és hogy a régi pályák továbbra is fennállhassanak és az állam terhére nem esnek, nem marad más hátra, minthogy a pályatársulatok lehető magas tarifákkal választathassanak, és szabadon szabassák ki az ártételeket.

Mindennütt a szabadságot követeljük. Roszalkjuk az uszora törvényt, mert a kamatláb meghatározásánál a szabadságot korlátozza; roszalkjuk a limitatiókat, mert az adás-vevés szabámenetét gátolja; roszalkjuk a czéhrendszert és iparszabadságot követeljük; — roszalkjuk a prohibitió rendszert, mert a szabad kereskedés nagyobb előnyökkel kecsegtet; szóval a közgazdaság valamennyi ágában határozottan a szabadság bajnokai vagyunk és ime a vasuti ártarifáknál kívánjuk az ellenkezőt, itt akarjuk az árlimitatiót, itt követeljük a kormány behatását olcsóbb árak elérése végett.

Kihallgattuk egész készséggel ellenfelünket. A személyeskedésre vonatkozó érveket nem tekintjük, hanem áttérünk már most ez érvek bírálatára.

Olvasóink közgazdasági cikkeinkből eddig is már felismerhették, hogy a nemzetgazdaságtanban a szabadság elvének valóítását tűztük ki irányunkul, melyet minden kérdés vitatásánál követni szent kötelességünknek tartjuk, annyival is inkább, mert a szabadság elve, az erkölcsösség elvével teljesen összhangban levén, az emberi élet általános jellegéből van levezetve.

A vasut tarifáknál mégis nem a szabadságot, azaz nem azt kívánjuk, hogy a vaspályák az állam által meghatározott maximáltétel tetszés szerint szabassák meg az árakat, hanem hogy itt e szabadság korlátoztassék s mennyire lehet szűk határban jelentkezzék.

Ez utóbbi kívánságunk azonban koránsem ellenmondás a szabadság elvével; mert a szabadságnak is megvannak határai, melyeket ha túl lép, szabadsággá fajul.

A vasutak utak természetes monopoliummal; utak, melyek a concurrentia alól rendszeren ki vannak véve. A vasut oly közlekedési eszköz, melyet csak nagy költség mellett lehet felépíteni, és ritkán fog találkozni vállalkozó, mely csak azért, hogy a fennálló vasut drága árainak mérséklése végett felhasználandja az eszközt és egy parallel vonalt épít s azon olcsóbb árakon szállít. Ily parallel vonalról nálunk álmodni sem lehet, de nem is kell.

A vasutak ezen monopolium és versenyhiányánál fogva tetszés szerint kívánhatnák, árakat az általuk szállítandó személyek vagy tárgyak után. Itt tehát a szabadság elve nem lehet a döntő.

Valamint a hatóság igen jól tesz, hogy a bérkocsisokat ellátja árszabásokkal, mert ismeri, hogy e bérkocsisok árszabás nélkül a legnagyobb zsarolásokat követhetnék el; és valamint minden nagyobb városban a hatóság a favágást meghatározott árakhoz köti, mert tudja, hogy a favágók az az árakat tetszésük szerint a lakosság kárára felszámíthatják; úgy megkívánjuk az államtól, hogy a vasutak szállítási tarifáit folytonos ellenőrködése alatt tartva, a nemzetgazdasági igények szerint mérsékelje.

Nemzetgazdasági szempontból ez állítás ellen szólani nem szabad, és nem is lehet.

Más kérdés az, miként történhetik a leszállítás a már létező pályákon, a hol az állam maximal tarifáit szerződésekkel engedett. Itt természetesen csakis a szerződések megváltoztatásáról lehet szó, s erről okoskodni s a legjobb módot kitalálni a konkrét egyes szerződések szerint lehet, annyi azonban bizonyos, hogy a tarifák leszállítása multhatlanul szükséges.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

A delegatiók. A közös ügyek elintézésére kiküldött magyar bizottság VI. ülése.

Bécs, január 31.

Elnök: Somssich Pál.
Tollvivők: Horváth Lajos és Rájer Pál.

Az ülés kezdődik d. e. 11 órakor.

Elnök: A legutóbbi ülésnek jegyzőkönyve a múlt ülés folyamán alatt hitelesítve lévén, a ma i ülés első teendője már teljesítve van. A napirenden levő tárgy, a közös miniszterium által előterjesztett közösen kiadások előirányzatának felvétele. Miután azonban a magy. k. miniszter urak ezen órában el vannak foglalva, azon óhajtatást fe-

jezték ki előttem, kérem meg a t. bizottságot, melytől a ma 11 órára kitűzött ülést délutáni 2 órára elhalasztani. Azon reményben, hogy ebbe belenyugodni méltatnak, kimondom, hogy az ülés délutáni 2 órára elhalasztatott.

Az ülés eloszlik.

D. u. 2 és 3/4 órakor az elnök megnyitja az ülést és jelenti, hogy a tegnapielőtti kétrendbeli interpellatiót a közös miniszteriummal közölte, s hogy erre ezen miniszterium részéről válasz érkezett, mely ezennel fel fog olvastatni.

Horváth Lajos tollvivő olvassa:

V á l a s z.

Kerkápolyi Károly magyar bizottsági tagnak, társai nevében is benyújtott első interpellációjára a közös miniszterek által használt ezimeket illetőleg.

A magyar országgyűlés delegációjához intézett előterjesztésekben e kifejezések használtak: „közös miniszterium” és „közös miniszterek,” megfelelően az 1867. XII. magyar t. cz. szavainak. Ha a birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok delegációjában tett előterjesztésekben az általa nem nevezett „birodalmi miniszterek” kifejezések használtak, ezuttal nem volt célba véve Magyarország alkotmányos önállóságával összeférhetlen elnevezések használata.

Sőt ellenkezőleg, a használt kifejezés németben egyértelműnek vétetett ezzel: „a monarchia mindkét felével közös ügyek.”

Ennélfogva a közös miniszterium határozottan visszautasítja azon feltevést, mintha ez által a közös ügyeknél túlerjedő hatáskört szándékozott volna igényelni.

V á l a s z.

Kerkápolyi Károly magy. bizottsági tag 2-dik interpellációjára, a közös miniszteriumok berendezését illetőleg.

A közös miniszterium, mindjárt megalakulása után, saját kezdeményezéséből érintkezésbe tette magát a m. k. miniszteriummal a végből, hogy alkalmas egyenlőségeket vehessen fel kebelébe kik által ugy az ügyvitelt általában, mint különösen a nyelvet tekintve, egyenes és közvetlen érintkezésbe lépessen a magyar országgyűlés delegációjával.

Hogy eddig eredményre jutni nem lehetett, annak oka egyedül a kivétel nehézségeiben keresendő.

V á l a s z.

Ghiczy Kálmán m. bizottsági tagnak és azon társainak, kik az általa a költségvetést előterjesztő miniszterekhez intézett interpellatiót vele együtt aláírták.

Az interpellatió 1. és 2. pontjaira nézve az épen adott nyilatkozatokra utal a közös miniszterium.

Az 1867. XII. magyar t. cikkben világosan nem említett közös hadügyminiszter kinevezését illetőleg azonban megjegyzi, hogy:

Miután az 1867. XII. törvényezik 27. §-a azt mondja, hogy közös miniszteriumot kell felállítani azon tárgyakra nézve, melyek mint valóságilag közösek, sem a magyar korona országainak, sem ő Felsége többi országainak külön kormányzata alá nem tartoznak, ugyanazon törvényezik 9. §-a pedig a hadügyet, a következő 10. és 11. §-ban körülírt módon közöseknek mondja;

miután továbbá az idézett törvény 15. §-a szerint a hadügy költségei szintén közösek, a 40. §-a szerint pedig a közös költségvetést a közös miniszterium terjeszti a bizottságok elé: a közös hadügyminiszter kinevezését a XII. t. cz. nemesak ki nem zárja, sőt szelleme egyenesen igényli azt.

Ő Felsége l. m. alkotmányos érületének csak újabb bizonyosságát adta azon tette által, melylyel felelős miniszterre ruházta azon rendelkezési jogok egy részének gyakorlatát, melyek őt, mint legf. hadurat, a XII. t. cz. értelmében megilletik.

Ennélfogva a közös hadügyminiszter kinevezése annál kevésbé költelt aggodalmat, minthogy a XII. t. cz. 12. 13. és 14. §-aiban megjelölve azon pontok, melyek a hadügyet illetőleg a magyar törvényhozás és kormányzat körébe tartoznak, s minthogy a vérdenszer megállapításának joga, az említett törvény értelmében, azon törvényhozás részére sértetlenül fenn van tartva.

Kerkápolyi Károly: Az általam és elvtársaim nevében is benyújtott interpellatióra a közös miniszterium részéről adott ezen, épen most felolvasott válasz, azt mondván, hogy a miniszteriumnak és az egyes minisztereknek általunk nevezett elvevezéseket ő Felsége többi országai és tartományai delegációjával szemben csak azért használta, mivel azt synonymnak, egyértelműnek vette azzal, melyet mi helyeseltünk; ezen nyilatkozat által fel-fogásom szerint a kérdés politikai sulya és értelme elveszvé, tisztán grammatikaiá változott át, s épen azért az interpellatióra adott válasz ezen pontjával, szintegy mint a másikkal, melyből kitűnik az, hogy nem a nemakarás, hanem a létesítés nehézségei okozták, hogy a miniszterium e pillanatban nincs másként berendezve; én teljesen meg vagyok elégedve, s a tett nyilatkozatok után tán nem esalodom, ha ezt elvtársaim nevében is kimondom. (Helyeslés.)

Ghiczy Kálmán: Tisztelt bizottság! Semmi sem volna könnyebb, mint az általunk beadott interpellatiókat indokolása, s az igen tiszteit miniszterium részéről beadott válasz felett és annak taglalására beszédet tartani, s ki lehetne talán mutatni, hogy e tárgyban grammaticai vitánál több is fordul elő. Azonban a tárgynak nagy fontossága a delegatiók helyzetének újdonsága, jogainak korlátoltsága, nézetem szerint, szükségessé teszi, hogy minden lépés, mely e tárgyban tétetik, komoly megfontolással történjék. Ennélfogva magam és elvtársaim nevében bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy azon, akár nyilatkozatot, akár indítványt, melyet ezen válasz folytán teendőknek vélelendünk, érett megfontolás után közlebbi alkalommal lesz szerencsénk előterjeszteni. (Helyeslés.) Elnök: Napirenden van a közös miniszterium által beadott előirányzat felvétele.

Szapáry Gyula gróf az ügyrend 16. §-ra utalva, s különösen azon tekintetre is, hogy az előterjesztésre nézve a kormány részéről felvilágosítások leszenek kívánatosak: indítványozza, hogy az előirányzat előzetes megvitatás végett, egy 29 tagból álló bizottsághoz utasítsassék. (Helyeslés.) Ha ez indítvány elfogadtatik, és a választás még ma foganatosíttatnék, akkor az ülést felfüggesztendők véli. (Felkiáltások: ma.)

Ghiczy Kálmán az első kérdés felett, hogy t. i. a bizottsághoz utasítsassék-e az előirányzat, szavazatani kíván, és bővebb taglalásokba bocsátkozni nem akarva, tegnapielőtti nyilatkozatára utal, melynek értelmében szóló és elvtársai e kérdésben mai napon a többséggel megegyezőleg nem szavazhatnának.

Elnök azon felszólítására, hogy álljanak fel azok, kik az albizottság kiküldését kívánják, a nagy többség kel fel; ilve maradtak a képviselőházi baloldali tagjai.

Elnök azon kérdésére pedig, hogy kik kívánják ma a választást foganatosíttatni, ilve maradtak a baloldali tagok, és felállottak feles számmal a többiek, az ellenpróbánál hasonló történt. Ennélfogva nem dönthetvén el a kérdés szavazás útján (mivel 51 szavazat szükséges határozat hozatalra) közös megállapodással holnapra halasztott a szavazatok beadása.

A holnapi ülés déli 12 órára tűzött, 11 órakor pedig zárt ülés tartatik a költségvetési bizottság jelentése tárgyában.

Az ülés végződik d. u. 3 órakor.

LAPSZEMLE.

A „Századunkhoz.”

A vasárnapi számban hozzánk intézett észrevételekhez és jó tanácsokhoz van némi szónok nekünk is.

Ha a Századunk elismeri jogunkat a kérdésre, engedje meg nekünk, hogy mi e joggal tovább is éljünk, dacára annak, hogy az ultramontan lapok — mint nevezi — eddig nem mertek hozzá szólni.

Sokkal súlyosabbak a vádak, melyeket a Századunk a magyar püspöki kar intenciói ellen felhoz, hogysem a legbiztosabb forrásoknak is, melyből meríteni állit, hitelt adhasunk addig, míg szemünk előtt ezafolthatlan adatok nem bevernek.

Sőt már most a Századunk engedelmével, mi az egész dolgot, mit oly biztos forrásból merítettnek állit, ily értelmezésben plane lehetlennék tartjuk.

Lehetlennék, mert ha a hprimás, a többi érsek és püspökök is világosan a határozottan ki nem mondták volna is a kath. szervezeti püspöki előmunkálatoknak a nemzeti szintra hozatalát, sokkal több belátással és tapintattal bírnak, hogysem első fellépésükkel az összes katolikus magyar világ jogerétet mélyen sérteni akarhatnák s azt eredményezni, hogy a munkálat, mint bevezetett tény előadva az elengedhetlen elv szempontjából unisono elvetessék az egyetem által.

Lehetetlen, mert e lépés egészen az osztrák püspöki kar eljárásának hiú másolata volna, melynek sikerét s kimenetelét épen nem rég láttuk.

Lehetetlen, mert azt tudja a magyar püspöki kar, miszerint ő Felsége még Ausztriában sem in tézkedett ilyféle dologban az alkotmányos kormány mellőzésével, s így nálunk sem tehetné, hogy szentesítést adjon a magyar felelős miniszterium megkérdése nélkül.

Lehetetlen, mert a magyar felelős miniszterium a kath. status megkérdése nélkül nem fogna ő Felségének ily munkálat érdemében tanácsot adni.

Hogy az történjék, mit a Századunk feltesz, a magyar püspöki karnak kellene az autonómia legsarkalatosabb jogát — az önalkotás lehetőségét — megtámadni és a felelős miniszteriumnak ily intenciók közösgébe lépni.

Ilyesek felett nemesak mi, de Hazánk is kételkedést fejezte ki s igen helyesen. Ma már szerezetek becsmérléséről nem lehet szó, és a jogerzet eléggé kifejtett arra, hogy mitől se tartunk.

A „Századunk” kételyek...

„Mi oly ma... melynek általa... szük, vélemény... Ha a szerv... ezt mi csud... épen a szervez... véleményünk... vezettel nem... Mi elveink... ket az 1848-ki... kielégítnek, s... fogjuk vállalni... lentül.

Azt is meg... ügyet felekezeti... szük, csak abba... egyháztól szól... az egész nagy e... nak szemünk el... A közösi... juk utolsó hétfő... nyújtott emlékk...

HATÓS

Bihari napján megnyit... jegyzőkönyvein... zottmányi közgy...

Pestmegyei gyar királyi m... rendű sérelmei... tott kérvényt.

Győrffy Gy... szerint Pestmeg... vádolja a kom... többször kimond... kizdeni legszen... a közgyűlés az... kellő figyelmet... megje kér seg... mely indítvány... olvasott kérvén... ményeknek az... kel együttesen... lah Lajos elnök... Gedeon, Ritóók... János főügyész... küldtek ki, ho... közgyűlésre ben...

Esztergom... lyet a törvényh... nemzeti ségi k... tetéből a minis... harmegye ugya... Esztergommegye...

A közleked... rad-kolozsvári... mérnökök az e... senek, a már f... gitőleg oldatot... Ezen vasut... les Feketető a t... vegett fölírast... Mórész Pál... megyebizottmá... csak két hónap... Nagy Győ... mellett nyilatko... főorvos is. — E... dítványt szinté... gyorsaság szen... hóban megtarta... az érdekeltség... rülmény is elle... déki tagok leg... gyűlés végett;... ban egyszer t... alászáll.

A többség... nyilatkozván... ment.

Szentkirály... lelkes megke... a Petőfi szobor... sítottat az 5... ivekett bocsáss... A nagyvá... megéjt, hogy... zakba vitele... delje el. Jóllehe... pontból is telje... azon nézet, ho... vel könnyen... ismétlődésére... azon oldalról... oldalról most e...

Arad város... szervezése ügy... megküldvén, B... az Arad város... kokat.

E gyűlésr... tárgyak tárgya...

Arad meg... tartott köz... szólan, hogy a... kiegészítsük:...

A részletes... Bettel h... várparancsnok... zésre.

Azt el P... zett várparancs... miután a vasut... czélszerűbbnek...

zottság! Semmi alunk beadott ten tisztelt mi-felett és annak lehetne talán vitánál több a fontossága jogainak korossá teszi, hogy éteit, komoly va magam és isztelellet kifejt, akár inditot, teendők vé- közelebbi alk- ni. (Helyeslés.) özős miniszte ele.

rend 16. §-ra s, hogy az elő- ői felvilágosi- anyozza, hogy végett, egy 29 k. (Helyeslés.) választás még ést felfüggesz.

és felett, hogy z előirányzat, áskokba bocsát- kozatára utal, ai e kérdésben gi nem szavaz.

gy álljanak fel t kívánják, a k a képviselő- , hogy kik ki- tatni, illetve ma- ak feles szám- asonlót történt. kérdés szava- ges határozat- lnapra halasz- zett, 11 óra- gyetési bizott-

sz. az- tettezt észrevé- mi szókn ne- gunkat a két- mi e joggal gy az ultra- g nem mertek

lyeket a Szá- intenciói ellen forrásnak assunk addig, atok nem he- engedelmével, forrásból meri- be lehetlennek

ás, a többi ér- zottan ki nem ztróli püspöki tra hozatalát, birnak, hogy- olikus magyar rliának s azt hint bevégzett szempontjából

zen az osztrák a volna, mely- rég láttuk. Magyar püspöki riában sem in- nyos kormány né, hogy szen- szterium meg- delős miniszte- nélküli nem demében taná-

za dunkt fel- ene az autonó- ánkoltás lehe- miniszterium- Hazánk is Ma más szer- t szó, és a jog- mitől se tart-

A „Századunk” végre töltök indokolat- lan kétélyek helyett bátor, férfias véleményt vár az általa ismertettet munkálat felett.

Mi oly munkálat felett, melyet nem ismerünk, melynek általa elmondott intencióit fel nem tesztük, véleményt nem mondhatunk.

Ha a szervezés fontos kérdésében véleményt vár, ezt mi csudáljuk. Lapunk minden számban éppen a szervezés részleteiről olvashatja határozott véleményünket, mely hogy az általa ismertettet szer- vezettel nem egy, azt láthatja.

Mi elveinket a lap élén már kimondottuk, min- ket az 1848-ki alapok a szervezés kérdéseire nézve kiértelmezték, s mi minden körülmények közt azokat fogjuk vallani és védni bátran, férfiasan, függet- lenül.

Azt is megjegyeztük, mikép mi is a nevelés ügyet felekezetiinek követeljük, de midőn ezt tesztük, csak abban térünk el, hogy mi ha a kath. egyházzal szólnunk, abban nemcsak a papságot, de az egész nagy egyetemet látjuk, és ennek jogai áll- nak szemünk előtt.

A közösi és felekezeti tanórákról pedig ajánl- jak utolsó hétfői lapusknak szakavatott kezektől nyújtott elmélkedéseit.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Biharmegyének f. január hó 15. napján megnyitott és 23-án — az előtte való nap jegyzőkönyvének hitelesítésével — véget ért bi- zottmányi közgyűléséből folytatól szólnak.

Pestmegye pártolás végett megküldi a ma- gyar királyi miniszterium által szenvedett több rendű sérelmei miatt az országgyűléshez benyuj- tott kérvényét.

Győrffy Gyula szót emelvén, megjegyzi: mi- szerint Pestmegye e kérvényében törvénysértéssel vádolja a kormányt; miután pedig Biharmegye többször kimondta, hogy a törvénytelenségek ellen küzdeni legszentebb földadatának tartja, ennél fogva a közgyűlés az átiratnak és mellékletnek áldozna kellő figyelmet annál is inkább, mert egy testvér- megye kér segélyt. Küldöttségét indítványoz. — Mely indítvány közhelyességgel fogadtatván, a fel- irasott kérvényben följegyzett fontos okok és körül- ményeknek az ide vágó okmányok- és rendeletek- kel együttesen méltó megvitatása tekintetéből Zi- lahí Lajos elnöklété alatt Nagy József, Zatureczky Gédon, Ritoók Zsigmond, Győrffy Gyula, Pallay János főjegyző és Möröz Pál főjegyző oly módon küldettek ki, hogy véleményes jelentésüket a jövő közgyűlésre bemutassák.

Esztorgom megye megküldi azon fölíratát, mely- et a törvényhatóságok jogai föntartásának és a nemzetiség kérdés mielőbb megolgasának tekin- tetéből a miniszteriumhoz intézett. Mint hogy Bi- harmegye ugyane tárgyakban már tett lépéseket, Esztorgom megye az átiratát tudomásul veszi.

A közlekedési miniszter leirata, hogy a n. vá- rad-kolozsvári vasutvonallal mnnkálataiban működő mérnökök az előfogati kedvezményben részesíttes- senek, a már fenálló végzés megújításával kielé- gítőleg oldatott meg.

Ezen vasutvonallról tétévén emlités, a közgyű- lés Fekető mellőzését Csucsáért nem tartja hely- esnek és a tervnek e részben megváltoztatása végett fölíratát határozta.

Möröz Pál főjegyző indítványt tesz, hogy a megyebizottmányi közgyűlések jövőben rendszeren csak két hónapban egyszer tartassanak.

Nagy György a minden hónapban megtartás mellett nyilatkozik. — Nem különben Grosz Lajos Borros is. — Erdélyi József tisztí ügyész a tett in- dítványt szintén ellenzi két okból. Először, mert a gyorsaság szervenve; másodsor, mert a minden hónapban megtartás mellett a megyei élet pezsgőbb, az érdekeltég nagyobb. Végül szerinte azon kö- rülmény is ellene van az indítványa, hogy a vi- déki tagok legfőbb két napot tölthetnek benn a gyűlés végett; ha tehát most már csak két hónap- ban egyszer tartatnék, részvételük természetesen alászáll.

A többség mindazáltal az indítvány mellett nyilatkozván, a két hónapban tartás végzésbe ment.

Szentkirályi Mór Pest város polgármestere lelkes megkeresést küldött Biharba is, hogy a Petőfi szobor javára gyűjtéseket eszközöljön. Uta- sított az 5 főszolgabíró, hogy aláírási s gyűjtő- íveket bocsássanak ki a hazafias ezéla.

A nagyváradi pénzügyi felügyelőség kéri a megyét, hogy a beteg pénzügyőröknek a kórhá- zakba vitele végett az előfogatot esetenként ren- delje el. Jóllehet az előfogadást emberiség szem- pontból is teljesítendőnek vélik némelyek, győzött azon nézet, hogy a megye e kérclem teljesítésé- vel könnyen utat nyithatna azon visszaélések ismétlődésére, melyek az előfogatozás körül éppen azon oldalról következtek el leggyakrabban, mely oldalról most e kérclem intéztetik.

Arad városa állandó magyar honvéd sereg szervezése ügyében kelt fölíratát pártolás végett megküldvén, Biharmegye örömmel magáévá tette az Arad városa által használt és kifejtett indok- olatok.

E gyűlésről, a mennyiben még közérdekű tárgyak tárgyalattak, folytatól szólnánk.

Török Gábor felhozta, miszerint 300 öltön kívül a várnak egyáltalában nincs semmi hozzá- szólása.

Atzél végzésileg kimondja, hogy a város közönsége nem ismeri el a várparancsnokság köz- beszólási jogát, de mégis ezélszerűség szempont- jából megkeresendő.

Atzél erre napirendre az 1868-ik évi városi költségelőirányzat megvitatását tűzi ki. Ez alkalmor megjegyzi polgárnagy, hogy a költség elő- irányzat elkészítésénél azt az elvet követte, hogy mind a jövedelmeket, mind a kiadásokat két osztályba sorozta, t. i. rendes és rendkívü- liekre. — A deficit ez évben 43 ezer o. é. fra rug, ugy azonban, hogy ebből 15 ezer forint a közevésre, s 24 ezer kamat hátralék és tökéltörlesztésre van szánya. E szerint a tulajdonképeni deficit csak 4 ezer forint. — Főjegyző felolvastván a költség- előirányzati javaslatot, az pontonkint megvitatattik. A lényegesebb megjegyzések és határozatok a kö- vetkezők: Arra nézve, hogy mind a kiadások, mind pedig a bevételekben változó tételek fordulnak elő, végzésileg kimondatik, hogy a városi gaz- dasági szék mind ezen oszcilláló tételekre nézve vé- leményes jelentést tartozik tenni. A bevételek kö- zül: az eladott földért felvett, ugy szinte a szá- madási kiegyenlítés tétel alatt felsorolt összeg tör- lültek, a mulasztási kamat tétel 200 fra szállí- tatik le.

Wallfisch abbéli indítványa, hogy a fix tételek kivül csak kerek számok vétesenek fel a költségelő irányzatba határozattá emelkedik.

A fogyasztási bevétélnél Bones indítvá- nyára a szerkezet így módosítottik: a fogyasztási s a városnak ezzel kapcsolatos egyéb nri jogából származó jövedelmek.

A kiadási tételek közül az adóbehajtási 900 fra szállítatik le, a különféle anyagok beszerzése pedig 6000 fital állapítatik meg; a tűzszerek ki- adási tétele Atzél Péter által indítványozott új fecksendő beszerzése tekintetéből 2000 fra emel- tetik fel. — Tavaszi a költségelőirányzat pon- tonkint megvitatása után indítványozza, hogy a szeszgyárnak eladandó városi fundusért bejövő vétár adósságtörlesztésre fordítottassék, Atzél Pé- ter abbéli megjegyzésére azonban, hogy ezen el- adás még nem vált ténnyre, indítványa elejtetik.

A módosított költségelőirányzat kiigazítás vé- gét számvényi hivatalnak adatik ki, annak alá- írására pedig: Atzél Péter polgárnagy, Wallfisch, Lukácsy, Szentpéteri Dániel, Boros, Bones, Bán- hidy s főszámvévó urak küldetnek ki.

Atzél Péter előadja, miszerint az új eleni iskolák ugy a rajz és testgyakorló intézetek taná- rinaik fizetése a felemelt tanári fizetésekből lesz teljesítendő.

Pullió főbíróinak a költségelőirányzati egyes számtételek ellen az a kifogása van, hogy azok nem elég világosan vannak kifejtve. Atzél Pé- ter ebbeli aggodalmát azzal oszlatja el, miszerint a költségelőirányzati tételekhez csatolt mellékletek szükségtelemnek teszik ez egyes tételek magában a költségelőirányzati rovatban specifikálni.

Atzél polgárnagy abbéli indítványa egyhan- gulag elfogadtatik, hogy a városi tisztviselők fizé- tesse megmarad a régiiben, mind addig, mig ez ér- demben a kiküldött bizottmány rendszeres javas- latát el nem készíti s azt a magas miniszterium helyben nem hagyja; s így az e célra idénre prällimnál 14 ezer forint mellőzetik.

Egyuttal azonban szinte polgárnagy indítvá- nyára végzésileg kimondatik, hogy a teleggönyv- vezető fizetése 500 frtról 700 frtra emeltek fel, még pedig jelen év új napjától kezdve.

Szinte polgárnagy ur indítványa már ez évre egy negyedik aljegyzői állomás rendszeresít- tetik, s a költségelőirányzatba bevétetni hatá- roztatik.

Polgárnagy erre felemliti, hogy az egyen- értéki adót a városra nézve terhesnek tartván, ez érdemben Pestre szándékozik utazni (éjlen!) s ezen 3-4 heti távollétben Pullio Konstantin főbíró urat kéri, helyettes polgármesterül megbizni, a mely ajánlat el is fogadtatik. Pullio a bizodalmat megköszönvén, főbírói teendői helyettesítésére a sorrend szerinti tanácsos urat emliti fel.

Végül Atzél Péter stürős voltaknap fogva még következőket terjeszt a közgyűlés elé: 1-ör. a husárszabályozási küldött jelentését, mely szerint február hóban a husarak következő- kép határozandók meg: 1 font marhahús 22 kr. 1 " rugott bornyuhus 18 " 1 " disznóhús szalonnás 26 " 1 " " szalonna nélkül 24 " Elfogadtatik. 2-ör. A Friedmannféle szerződés ügyében a jogbizottmány véleménye elfogadtatik, s e szerint a város Friedmann részéről való kielégítése esetére elválja a szavatosságot a kincstár irányában. 3-ör. Felkéri a képviselőket holnap 4 órára a jegyzőkönyv hitelesítésére. 4-er. A következő a jövő közgyűlésben tárgya- landó tárgyra hívja fel polgárnagy a képviselők figyelmét, hogy t. i. a közösi adó alapját a királyi adó képezvén, ez elengedtetvén, eddigelő ehhez aránylag a közösi adó is elengedtetett a kérvé- nyezőknek; ezt jövendőre megszüntetendőnek vé- leményezi.

Az ülés erre bezárattott.

Török Gábor felhozta, miszerint 300 öltön kívül a várnak egyáltalában nincs semmi hozzá- szólása.

Atzél végzésileg kimondja, hogy a város közönsége nem ismeri el a várparancsnokság köz- beszólási jogát, de mégis ezélszerűség szempont- jából megkeresendő.

Atzél erre napirendre az 1868-ik évi városi költségelőirányzat megvitatását tűzi ki. Ez alkalmor megjegyzi polgárnagy, hogy a költség elő- irányzat elkészítésénél azt az elvet követte, hogy mind a jövedelmeket, mind a kiadásokat két osztályba sorozta, t. i. rendes és rendkívü- liekre. — A deficit ez évben 43 ezer o. é. fra rug, ugy azonban, hogy ebből 15 ezer forint a közevésre, s 24 ezer kamat hátralék és tökéltörlesztésre van szánya. E szerint a tulajdonképeni deficit csak 4 ezer forint. — Főjegyző felolvastván a költség- előirányzati javaslatot, az pontonkint megvitatattik. A lényegesebb megjegyzések és határozatok a kö- vetkezők: Arra nézve, hogy mind a kiadások, mind pedig a bevételekben változó tételek fordulnak elő, végzésileg kimondatik, hogy a városi gaz- dasági szék mind ezen oszcilláló tételekre nézve vé- leményes jelentést tartozik tenni. A bevételek kö- zül: az eladott földért felvett, ugy szinte a szá- madási kiegyenlítés tétel alatt felsorolt összeg tör- lültek, a mulasztási kamat tétel 200 fra szállí- tatik le.

Wallfisch abbéli indítványa, hogy a fix tételek kivül csak kerek számok vétesenek fel a költségelő irányzatba határozattá emelkedik.

A fogyasztási bevétélnél Bones indítvá- nyára a szerkezet így módosítottik: a fogyasztási s a városnak ezzel kapcsolatos egyéb nri jogából származó jövedelmek.

A kiadási tételek közül az adóbehajtási 900 fra szállítatik le, a különféle anyagok beszerzése pedig 6000 fital állapítatik meg; a tűzszerek ki- adási tétele Atzél Péter által indítványozott új fecksendő beszerzése tekintetéből 2000 fra emel- tetik fel. — Tavaszi a költségelőirányzat pon- tonkint megvitatása után indítványozza, hogy a szeszgyárnak eladandó városi fundusért bejövő vétár adósságtörlesztésre fordítottassék, Atzél Pé- ter abbéli megjegyzésére azonban, hogy ezen el- adás még nem vált ténnyre, indítványa elejtetik.

A módosított költségelőirányzat kiigazítás vé- gét számvényi hivatalnak adatik ki, annak alá- írására pedig: Atzél Péter polgárnagy, Wallfisch, Lukácsy, Szentpéteri Dániel, Boros, Bones, Bán- hidy s főszámvévó urak küldetnek ki.

Atzél Péter előadja, miszerint az új eleni iskolák ugy a rajz és testgyakorló intézetek taná- rinaik fizetése a felemelt tanári fizetésekből lesz teljesítendő.

Pullio főbíróinak a költségelőirányzati egyes számtételek ellen az a kifogása van, hogy azok nem elég világosan vannak kifejtve. Atzél Pé- ter ebbeli aggodalmát azzal oszlatja el, miszerint a költségelőirányzati tételekhez csatolt mellékletek szükségtelemnek teszik ez egyes tételek magában a költségelőirányzati rovatban specifikálni.

Atzél polgárnagy abbéli indítványa egyhan- gulag elfogadtatik, hogy a városi tisztviselők fizé- tesse megmarad a régiiben, mind addig, mig ez ér- demben a kiküldött bizottmány rendszeres javas- latát el nem készíti s azt a magas miniszterium helyben nem hagyja; s így az e célra idénre prällimnál 14 ezer forint mellőzetik.

Egyuttal azonban szinte polgárnagy indítvá- nyára végzésileg kimondatik, hogy a teleggönyv- vezető fizetése 500 frtról 700 frtra emeltek fel, még pedig jelen év új napjától kezdve.

Szinte polgárnagy ur indítványa már ez évre egy negyedik aljegyzői állomás rendszeresít- tetik, s a költségelőirányzatba bevétetni hatá- roztatik.

Polgárnagy erre felemliti, hogy az egyen- értéki adót a városra nézve terhesnek tartván, ez érdemben Pestre szándékozik utazni (éjlen!) s ezen 3-4 heti távollétben Pullio Konstantin főbíró urat kéri, helyettes polgármesterül megbizni, a mely ajánlat el is fogadtatik. Pullio a bizodalmat megköszönvén, főbírói teendői helyettesítésére a sorrend szerinti tanácsos urat emliti fel.

Végül Atzél Péter stürős voltaknap fogva még következőket terjeszt a közgyűlés elé: 1-ör. a husárszabályozási küldött jelentését, mely szerint február hóban a husarak következő- kép határozandók meg: 1 font marhahús 22 kr. 1 " rugott bornyuhus 18 " 1 " disznóhús szalonnás 26 " 1 " " szalonna nélkül 24 " Elfog

szánt, részint mint szolgálattelők, köztük Niel tábornagy, Fleury tábornok, a moscovai herceg, Metternich herceg és Aguado de Villars és de l'Aigle grófok.

Abdul Aziz szultán és unokaöccse. Egy belga lap következő részleteket közöl a szultánnak elhunyt fiához való viszonyáról: Abdul Aziz, ki tudvaleg párisi és londoni újjából való megérkezése után unokatestvére, Murad effendi herceg irányában, ki egyzersmind praesumptív trónörökös, nagy szigorral járt el, általában véve nem szereti fiúit, s ebben a régi török hágyonkányt követi. A herceg e szerint parancsot kapott, hogy palotáját ne hagyja el, s e fogság két hónapig tartott; később azonban a nagybátyja ismét kiengesztelődött, s Murad herceget és ennek testvérét, Abdul Hamidot, ismét meghívta ebédre.

Az első azonban elkésereve a tapasztalt bánásmód miatt, nagybátyja közeledését hidegen fogadta, sőt egy igen elterjedt hír szerint szándéka lett volna Konstantinápolyt titokban elhagyni, és Francia vagy Olaszországba menekülni, hogy ott leleplezéseket tegyen az ottomán udvarnál történetekről, s a külföldön előkészítse magát ama pillanatra a midőn a kormány gyelöljét megragadhatja. A fiatal herceg ilyenmódon lépése azonban annyira ellenkezik a török hagyományokkal és szokásokkal, hogy bajos dolog e hírnek hitelt adni.

Murad herceg azonkívül sokkal lágyabb kedélyű, hogysen olyanra bátorozná el magát, a mi trónrajutását s'inte bizonyosan lehetelenné tenni s csak a jelenlegi miniszterium terveit mozdítana elő, mely mint állítják, alattomban oda működik, hogy a koronát az uralkodó szultán fia Yussuf effendi, nyerve el. Hitelt érdemlő egyének, kik jóratosak Murad és Hamid hercegekhez, azt állítják, miként igen szelíd jellemmel bírnak, de atyjakhoz, Abdul Mésidhez hasonlóan semmi erélyök sincs; ugy mint ez, az egész napot ők is háremökben töltik.

Egyikük sem beszél francziául; Muradról azt beszéltek, hogy szereti a szeszest italokat, s csak egy hosszas betegség gyógyította ki e rossz szokásból. E szerint könnyen megfogható, hogy e gyöngéd testalkotású finyas izlésű fiatal emberek kevés rokonzenvét éreznek nagybátyjuk erőteljes természetére iránt Abdul Aziz valóban nyers természetű, erős testalkotású férfi, a ki soha sem iszik, a nőnem iránt kevés vonalozommal viseltetik, és — halatlan dolog a törökök közt! — soha sem dohány-

zik; ifjúságában sokáig szenvedélyes vadász volt, s azt mondják, hogy igen ügyes lövő.

Miután mint fennebb mondtuk, Murad herceg a szultán közeledését hidegen visszautasította, a nagybátyja és unokaöccse közti viszony ismét igen feszültté vált; a herceget utjabban több bétég megint fogva tartották palotájában, sőt néhány nap óta homályos hírek szárnyalnak, melyeknek néhez nyomára jönni, minthogy az elzárkózottság, a melyben a herceget tartják, a valódi ügyállás felől minden pozitív közleményt meghiúsít.

KÜLFÖLD.

Franciaország. A francia senatus tanácskozásai a katonai törvényjavaslat fölött egészben véve kevés érdeket nyújtanak. Csak Randon tábornagy beszédjére voltak kíváncsiak Párisban, kitől — egy párisi levél következtében — a császár politikájára vonatkozólag igen érdekes leleplezéseket vártak. A volt hadügyminiszter nézeti legujjabban ugyanis nagyon a háttérbe tolattak, most azonban Randon valamely teremben egy nyilatkozott, hogy a hadsereg mindig oly csatákész volt, mint jelenleg, és hogy ő a császárnak mindjárt Sadowa után 200,000 embert ajánlott, kiket azonnal a Rajnához küldhetet volna, de a minisztertanács öt leshavazta.

Már most nagyon kíváncsi volt a világ, hogy a tábornagy ezen dolgokat a senatusban elő fogja hozni. De Randon ugyátliszik a hallgatást tanácsosabbnak tartotta.

Fontos azon algiri hír, mely szerint Afrikában nagy csapatmozdítások történek. Az algiri tirailleurök, kik Bliadban állomásoznak, és a zuávok, kik Afrikában vannak, hír szerint parancsot kaptak, miszerint készen tartásuk magukat az elvonulásra, mely neomsokára be fog következni. Ezen hír annyiban bir fontossággal, a mennyiben azon esetre, ha Európában háború törne ki, az Afrikában tartózkodó francia hadsereg lesz az, mely első fog a esataterén megjelenni.

Olaszország. Lamarmora tábornok egy nyílt levelében nagyon szomorúknak festi az olasz állapotokat, melyekben ismét sok rendbontó elemet talál. Sajnálkozik azon, hogy a törvényhatóságok tekintelgye Olaszországban veszendőben van, és a demagogia zsarnoksága mindenütt berontással fenyegetődik. A római kérdést illetőleg abszolút

hallgatást ajánl, hanem azonnal hozzáteszi, hogy azért a pápai terület megszerzését nem tartja szükségelennak, de Róma Olaszországnak sok nyugtalanságot és veszélyt okozna.

Oroszország. Az oroszok részéről Lengyelországban tett hadikészületeiről szóló híreket, melyekről nem régen megemlékeztünk, egy krakói lengyel lap az oroszok által kigondolt cselnek mondja, melynek célja az oroszok személtelenségét elföldni. Csak időt akarnak nyerni, mondja az említett lap, hogy készülleteiket az európai ügyekre gyakorolni szokott befolyásuk közkáztatása nélkül befejezhessék. Oroszország részéről a legnagyobb ravaszágra lehetünk elkészülve, és még azon eselre is, hogy készülletlenség színel, mikép talán már a legközelebbi percben teljesen fölfegyverkezve fölléphessen. Nagy tévedésben volna azon állam, ki azt hinné, hogy Oroszország azért, mivel nincs elkészülve, nem viselhetne háborút.

Törökország. A muzulmán trónkövetésben nevezetes változás fog beállani. Fuad basa penditette meg legelőször azon eszmét, hogy Törökországban egyenes trónkövetést kellene behozni, mely reformnak nem szabad csekély jelentőséget tulajdonítanunk. A trónkövető eddig nem a legkedveltebb személyiség volt, a szultán félt tőle és üldözte, az udvar őt kerítte, nehogy gyanút keltsen az uralkodóban. Így elhanyagolták, vesztére hagyták, visszataszították, minék következménye az volt, hogy a világról abszolút semmit sem tudott. Ha ily herceg végtére aztán trónra jutott, természetesen, hogy a kormányzóra képtelen volt, és a bajos állapotok továbbra is megmaradtak. Ha pedig a fiu a trón örököse, akkor a bizalmatlanság okai megszűnnek s a herceget feladatahoz előkészítik. Ezen értelemben a szultán Nugues francia főhadnagyot a fiatal Izzedin herceg mellé adta. Nincs kétség, hogy ezen gyermek a szultán utódja lesz. A szultán unokaöccse, Murad, már 6 hónap óta felügyelet alá van helyezve, és mint mondják, arra akarják kényszeríteni, hogy az új trónörökösödési rendeletet aláírja.

A konstantinápolyi miniszterium bukásának okait még nem tudni. A szultán személyes hajlama ebben mindenestre tényező volt. Az új cabinet programjára vonatkozólag azon szavakat lehet idézni, melyeket az új nagy vezér a diplomatikai testülethez mondott: „Uraim! feladatunk azon szavak által van meghatározva, melyeket a szultán

Victoria királynőhöz intézett.” Ezen szavak azonban a következők: „Nemcsak kötelességemnek tekintem keresztény alattvalóimat a muzulmánokkal egyenlő jogokban részesíteni, hanem saját és hazam érdekében is teszem azt. Mert nem kormányozhatok 36 millió embert annélkül, hogy egymással érintkezésbe ne hozzam.” De mily eszközök által? Az nyílt kérdés.

ESTI POSTA.

Bécs, febr. 3. (P. C.) A budgetbizottság tegnap 3 albizottságra oszlott. A hadinál Sennyey elnök, Kerkápolyi és Zichy Antal jegyzők, Károlyi György, Pálffy, Liptay, Trefort, Bittó, Bethlen Farkas, Maniu, Fülöp, Bánó, Lator, Perczel, Ivánka, és Várady tagok. A külügyinél elnök Oreyz, jegyző Pulszky, tagok pedig Szécsen, Széchenyi, Tisza, Radics és Simonyi. A pénzügyinél elnök Szögényi, jegyző Horváth, tagok Szapáry, Csengeri, Kemény, Ghyecz és Bónis. — Ma d. e. mindhárom albizottság tanácskozik.

Kiadói nyilatkozat.

Tek. Fejős Imre urnak Szegszárdon. Van szerencsénk tiszteletteljesen jelteni, hogy azon levél, melyre ttes uraságot mult hó 31-kén hozzánt intézett becses sorokban hivatkozta, s mely állítólag a félelvi előfizetési pénzt tartalmazta, hozzánt mai napig sem érkezett. Ennél fogva remélvén, hogy ezen körülmény eddigi mulasztásunkat igazolja, a mai napig megjelent számokat azonnal megküldjük, azon kérelemmel, hogy az elveszett vagy eltévedt levél ügyében a postán tudakozódni kegyeskedjék.

Welsbe. A arzéképet köszönettel vettem. Dante jó tárgy leszen. Szivesen várjuk.

Budára: R. urnak. Cikked eltévedt, senki sem tud róla a nyomdában. Üdvözöllek.

X. Y-ba. Előre: esütörtökön okvetlen össze. Számítunk reátok. Délétől lakáson, délután az irodában.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde január 30. án.		Magyar értékpapírok árkelete.		Bécsi börze január 28. én.		Részvények.		Elsőbbségi kötvények.		Érték és pénz.		
Gabna-árak.	Ár méronként	Adva	Tartva	Államadósság.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza bászági	83-84 5.90-6.-	Pesti keresked. bank	681-690.	5% osztr. értéki	53.80	53.90	Nemzeti bank	673.-	674.-	1862. Erzsébet vasut	86.50	86.75
" tiszai	86-87 6.75-6.85	Budai keresk. és iparb.	200-208.	" nemzeti kölcsön	57.50	57.70	Hitelintézet	187.10	187.30	1867. államvasut	117.-	117.50
" pesti	83-84 5.90-6.-	Magyar hitelbank	2.4-2.6.	" adómentes	65.90	66.10	Magyar hitelbank	77.50	78.50	Déli vasut	98.-	93.50
" szegedi	86-87 6.75-6.85	Pesti takarékpénztár	77 1/2 78.-	1860 ki sorsjegy	56.80	57.-	Északi vasut	632.-	635.-	Északi vasut	91.-	91.50
Késztes	86-87 6.75-6.85	Budai	485-44.-	Magyar földterem. kötvény	92.50	92.75	Cseh nyugoti vasut	109.50	110.-	Tiszai vasut	83.25	88.75
Bors	78-80 4.55-4.65	Pesti benczermalom	1575-1590.	Bánati	70.-	70.50	Gal. Károly Lajos vasut	164.-	166.-	Magyar északi vasut	94.50	95.-
Árpa serfőző-re	68-70 2.85-3.10	Pannonia gőzmalom	1970-1980.	Horvát	69.50	70.50	Államvasut	245.80	246.-	Lemberg-csernov. vasut	80.-	80.50
" etetésre	68-70 2.65-2.80	I-só budapesti gőzmalom	815-820.	Erdeyi	65.-	65.50	Déli vasut	165.80	166.20	Erdélyi vasut	81.50	82.-
Zab	45-47 1.78-1.80	Budai gyár-telep	441-448.	Sorsjegyek.	Adva	Tartva	Erzsébet vasut	147.-	140.25	Ausztr. Dunagőzhajóz. társ.	94.-	95.-
Kukorica bászági	86-87 6.75-6.85	Concordia gőzmalom	875-880.	Hitelintézet	129.50	129.75	Gal. Karoly Lajos vasut	201.50	202.-	Pesti lánchid	118.25	118.50
" uj	86-87 6.75-6.85	Szegedi kivit. gőzmalom	570-575.	Dunagőzhajózási	93.-	93.50	Lemberg csern. vasut	168.75	169.25	Frankfurti váltó	100.25	100.50
Köles	86-87 6.75-6.85	I. upesti szeszimómitó	600-605.	Budai	25.75	26.50	Cseh nyug. vasut	147.50	148.-	Londoni váltó	119.80	120.30
Rapce	86-87 6.75-6.85	Pestbudai bitorkezmű	207-210.	Eszterházy hg.	120.-	120.-	Dél-ész. ném. össeket. vasut	134.75	135.25	Párizsi váltó	47.75	47.80
Záloglevelek.	Adva	Magyar biztosító-társulat	665-668.	Salm	30.-	30.50	Tiszai vasut	147.-	147.-	Cs. arany	5.73-5.75-	5.75-
Nemz. bank kisors. ezüst	97.20	Pannonia viszonzbirt-társ.	230-236.	Pálffy	25.-	25.25	Magyar északi vasut	79.-	81.-	Napoleon'or	9.59-9.60-	9.60-
Magyar földhitelintézet	92.50	Pesti biztosító-intézet	280-240.	Clar	28.50	29.-	I-só erdélyi vasut	139.25	139.75	Egyleti tallér	1.77-1.78-	1.78-
Ausztriai	101.-	Magyar északi vasut	78 1/2 78 1/2	St. Genois	26.-	26.75	I-só ausztriai Dunagőzhajózási társaság	448.-	452.-	Ezüst	118.25	118.50
		Pesti közuti vasálya	442-445.	Windischgrätz	17.50	18.-						
		Kereskedelmi épület	380-400.	Waldstein	19.50	20.-						
		Lánchid	383-386.	Keglevich	14.50	15.-						
		Magyar földh. záloglevél	75-77.									
		Pesti keresk. b. zálogl.	91 1/2 91 1/2									
			96 1/2 97.-									

H I R D E T É S E K.

Misemondó ruhák

pluviálék, dal-harisnyak és czi-pók, monstrazzo, mátkák, albák, kelyhek, ciboriu-mok, gyertyatartók, kereszttek, paci-ficálék, füstölők, lámpák,

rochettek, velumok, vankusok, egyházi iskolai és czéh lobogok, oltar terítők, infulák, kesztyúk,

valamint mindennemű legjutányosabb áron kaphatók

EGYHÁZI SZEREK

OBERBAUER ALAJOS

gyárraktárában váczí-utca 15. sz. Pesten.

Árjegyzékek és minden utasítás kívánatra bektildetik.

K Ö F A R A G Ó

Pesten, kerepesi ut 29. sz. a.

ajánlja magát mindennemű

URBAN KÁROLY

szobrok és egyházi oltárok

elkészítésére.

Továbbá elvállal bármennemű építkezési munkákat a legolcsóbb áron.

Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

II. ÉV
Első
egész évre 20
gy
Felg. társul.
5 kr., bélyegdíj
A 21.
4-hasáb

„FÜG
kö

Február—
Február—
Február—

Az 1868
4-ki szám
magyar
szenteg
tanácsa
és hatás
Nincs
munk, a k
vonn.

Isten
okai, ha a
s nem nek
adással ha
e perczben
titkai.

A koc
jűk mély
egy boldog
zás iránt s
Am z
jában a t
a mi füle
szellemnek
zelebb m
kar munk
Mi rés
mozdulat
vivünk a
minden ir
gyományk
dokon át
lett s a p
kiállotta.

E mu
bolnaptól
landunk,
ket bevég

A min
hogy a ka
lósága eg

a „E

Mielőtt
lőzhetjük,
lás östörtén
gytunk:
Két is
egymással
melyek eg
tűznek, más
dent viznek
Ma má
sának nyon
hogy öszet
melyeket a
Mig t. i. ez
szabatos t
az első alk
sak; az ut
foglalt péld
tűz ellenber
Ma má
két különb
kettőnek t
Az is t
uralmának
semmisített
ok maradv
borított tere
elpusztit.
A föld